

Cun musica, plaids, benedicziun e til

Fiasta dil giubileum da 90 onns e dalla renovaziun dalla punt da Versell a Tavanasa

DA HANS HUONDER / ANR

■ **L'uniun e la fundaziun Nossa Punt han envidau la populaziun ad ina fiasta tut speciala. Il medem mument sco il giubileum da 90 onns dalla punt da Versell ha la restauraziun da quella saviu vegnir festivada.** Igl onn vargau ei la punt vegnida renovada. Quei ei stau necessari oravontut pervia dils donnas caschunai dall'aua e dil sal. Dapi il november eis ella en funcziun pil traffic plaun. Alla fiasta da giubileum e dalla renovaziun la sonda da miezdi ha il president dalla fundaziun, igl anteriur cusseglier naziunal *Sep Cathomas*, schau reparass il puncts principals dalla historia dalla punt entochen sil di dad oz. Fussien bias persunas e differentas instituziuns buca s'engaschadas en favur dil manteniment dalla punt fussi ella buca pli cheu oz. «Igl ei reussiu da salvar quei object da muntada naziunala per las proximas generaziuns. Il di dad oz ei in tierm historic per la cuntrada dallas punts a Tavanasa», accentuescha *Cathomas*. Sur *Marcel Köble* ha benediu la punt. En rama d'ina devoziun ha el detg: «Punts colligian. Era la benedicziun ei ina colligiatiun, num-

nadamein ina verticala. La punt ei in simbol per la veta.»

D'impurtonza per plirs motivs

En preschientscha da bia gliעד, denter auter da *Hans Versell*, in feigl digl inschignier *Walter Versell*, ha il cau digl Uffeci per la protecciun da monuments dil cantun Grischun, *Simon Berger*, fatg entgens interessants patrats davart la punt: «Ella colligia, s'aua tiel maletg dalla cuntrada, ei ina capolavur digl inschignier *Walter Versell*, ha aunc adina ina buna substanza ed ein part dalla cuntrada da punts singulara da Tavanasa.» El seigi leds ch'ei seigi reussiu da salvar la punt: «Quella punt ha accumpignau mei ils emprems onns da miu engaschament sco cau digl uffeci.» L'incarica dalla regenza da procurar per in'instituiziun che mantegn ella seigi stada in'obligaziun. «Sche quei fusi buca reussiu fusi jeu matei staus l'empudientscha sche la punt fusi vegnida spazzada», ha el detg cun bucca rianta. La fiasta da giubileum e per la renovaziun ei vegnida embellida digl ensemble dalla Musica da Breil sco era d'in til presentaua dalla gruppa da cultura. Simbo-

licamein han las formaziuns mussau l'impurtonza dalla punt, seigi per viadis cun animals ni uaffens, pils pescadurs ni semplamein per tutta gliעד ch'ha nezegiu ella duront ils davos 90 onns. Duront il til – moderau da *David Flepp* – han entginas anecdotas cumpletau l'informaziun davart la punt. La punt ei vegnida erigida 1928 suenter che la bova aveva destruiu la punt da Maillart.

La historia dil manteniment

L'intenziun dil cantun da spazzar la punt da Versell a Tavanasa avon rondud sis onns ha procurau per grondas discussiuns. Buca mo la Tgira da monuments dil Grischun, mobein era vischinas e vischins han buca vuliu s'accordar cun l'idea da disfar igl object da muntada historica ord vesta dall'architectura. Il cantun da sia vart ha puntuau repetidamein ch'el seigi buca prompts da mantenere la punt, persuerter detti ei era negina basa legala. Il medem tenor ei vegniu dalla vischnaunca da Breil. En ina votaziun consultativa han vischinas e vischins detg claramain na al salvament da quei object realisau digl inschignier *Walter Versell* da

Cuera. Quei na ei vegniu malgrad ch'ina expertisa da *Peter Marti* haveva cumprovau che la punt seigi in'ovra d'inschignier da gronda impurtonza. Sin iniziativa dalla Tgira da monuments dil cantun han privats allura fundau in'uniun e pli tard ina fundaziun ed incaricau quella cun manteniment dalla punt, respectivamein cun clarir tuttas formalitads per saver acquistar e sanar quella pil traffic plaun. Il cantun ei allura staus prompts da surdar la proprietad digl edifeci alla fundaziun. Medemamein eis el staus prompts da metter a disposiziun la summa da daners che fusi stada necessaria per spazzar la punt per aschia mantenere quella, numadamein 300'000 francs. La sanaziun dalla punt cun cuosts da rondud 900'000 francs ei allura succedida e cun la vischnaunca da Breil ha la fundaziun saviu far ina cunvegientscha pil manteniment ordinari dalla punt, denter auter rumir neiv. La sanaziun dalla punt ei stada necessaria muort ils donnas ch'ella ha pitu entras l'aura el decours da quels 90 onns. Pitiu ha ella surtut dall'aua e dil sal. La finanzaziun dalla sanaziun ei succedida cun grond sustegn da plirs varts, denter auter dil maun public.

■ CUSSEGL GROND

Carmelia Maissen, pcd, Foppa

Num e prenum: Maissen Carmelia
Di da naschientscha: 8 da mars 1977
Stadi civil e famiglia, domicil: en bunns mauns, Ilanz/Glion
Professiun: scienciada d'architectura
Partida: pcd
Engaschament public: presidenta communal Ilanz/Glion, suprastonta pcd Foppa
Hobis: Cantar, tgirar amiciez, leger
Bubronda preferida: in bien caffè la da maun baul
Spisa preferida: in grond solver cun mossa peda e biala cumpignia
Idol politic: negin

Daco duess il pievel eleger gest *Vus* sco nova deputada el cussegl grond?

Sco presidenta communal dad Ilanz/Glion enconuschel jeu las sfidas da nosas vischnauncas e dalla veta ella periferia. E sco sviluppadra regionala vesel jeu il potenzial en dapli collaboraziun, ella digitalisaziun ed en bunas condiziuns per accordar famiglia e professiun.

Tgei ha il cantun muncbentau els davos onns e nua sto el far urgentamein remediura egl avegnir?

Il cantun sebase aunc memia fetg sin concepts dil vargau. Ils temps ein semidai. Era il Grischun ei ina societad moderna e globalisada. E las damondas da svilup astgan buca mo seconcentrar silla Val dil Rein, Tavau e S. Murezi.

Sche *Vus* savessess disponer persula da *tschun milliuns francs dil cantun, nua investassess *Vus* quels?*

Per finalmein furar atras il cuolm denter la staziun da Trin e da Versomi e far accessibla l'entira Ruinaulta als pedunzs.

■ FORUM CLAUSTRAL

In Sursilvan referescha

(cp) Il referent dil proxim Forum claustral a Mustér ei in Sursilvan, numadamein dr. med. vet. *Peter Deplazes*. El ei professor per parasitologia all'Universitad da Turig. Siiu tema ei da gronda actualitad, essend ch'el secloma: «Animals selvadis conquistan ils spazis habitai ed ei dat ina coesistenza fascinonta cun novas rescas per la sanadad». En sia lavur doctorala (tesa) ha Deplazes intercoretg la veta da parasits ch'attaccan buca mo animals, mobein era carstgauns e caschunan aschia malsognas. El muossa era co el ha fatg ord siiu hobi la clamada.

Il Forum cun *Peter Deplazes* ha liug venderdis, ils 1 da zecladur, 2018 allas 20.30 ellas sala dalla claustra a Mustér.

reclama

erotik.suedostschweiz.ch

Neu in Chur! Thai, super Service mit Erotik-Massage, Hintern Bach 26, 077 925 80 14

Hans Versell, il feigl digl inschignier *Walter Versell*, ha medemamein assistiu alla fiasta.

FOTOS H. HUONDER

Il president dalla fundaziun *Sep Cathomas*, il cau digl Uffeci per la tgira da monuments dil cantun Grischun *Simon Berger* e la presidenta dall'uniun *Nossa Punt Rita Cathomas-Beath* en in raschieni sin la punt gest renovada.

Dalla tgina dil Rein tochen alla mar

Il chor mischedau Las vuschs dil Rein fa viadi a pèr cul flum

■ (anr/ff) **L'aua dil Rein che flessegia da sum la Surselva tochen alla Mar dil nord ei muossavia per ils viadis da concerts vegnents dil chor Las vuschs dil Rein.** L'emprema gada representan cantaduras e cantadurs da quella formaziun ils 3 da zercladur en casa da scola ad Eigias (Igis) da cuminonza cun la formaziun «Schwyzerörgelfründe» dalla Scuola da musica Landquart e contuorn. Igl intent dil chor Las vuschs dil Rein ei da far il viadi suenter il flum ch'ha dau alla formaziun il num, naven da sum tochen alla sbuccada ella mar. Quei vegn a cuzzar plirs onns. «Sco cunteraziun envida il chor lu ils hospis ad in concert en Surselva. Aschia duei la cultura cantica dalla Surselva vegnir purtada anoviers e dall'otra vart duei la veta da cant e musica en Surselva vegnir erihida cun impuls d'ordeifer.» Aschia definescha il chor sia intenziun dils proxims onns da cant.

Enconuschentamein porta il Chor mischedau Sedrun da niev il num Las vuschs dil Rein. Oz contan cantaduras e cantadurs ord plirs vitsg dalla Surselva sura el chor che vegn dirigius sco tochen dacheu da *Claudio Simonet*. La collaboraziun cun la formaziun «Schwyzerörgelfründe» ei buca casuala. La menadra da quella formaziun, scolasta da musica *Rita Bundi*, vegn da Curaglia ed ha eristruiu alla Scuola da musica Surselva.

Program variunt

Tradiziun e novaziun, ni sco il motto dil concert secloma «ier ed oz», aschia ein

d'anfar el program ovras da nos cumponists trapassai *Hans Erni*, *Eduard Lombriser*, *Giusep Maissen* sco era *Tumasch Dolf* e *Nuot Vonmoos*. En contrast tier ils sciazis tradiziunals stattan canzuns dils cumponists actuals *Armin Caduff*, *Carli Scherrer*, dil giuven interpret da musica da pop *Mattiu Defuns* e dil dirigent dil

chor *Claudio Simonet*. La formaziun instrumentala «Schwyzerörgelfründe» ei medemamein sededicada ad ovras popularas.

Ils tetels «Zillertaler Hochzeitmarsch», «Schneewalzer» ni il «Gemseljäger» da *Ruedi Rymann* tradeschan quei. Las duas formaziuns sestentan da

sussentar igl interess per la musica da harmonicas e per il cant romontsch ad in vast publicum. Ils 16 da settember vegnent vegn il concert daus in'ulterura gada en casa da scola a Curaglia.

Il concert ha liug dumengia, ils 3 da zercladur 2018 allas 17.00 en casa da scola Eigias/Landquart.

Il chor mischedau *Las Vuschs dil Rein*.

MAD